

Sygn. akt III AUa 2063/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Procek (spr.)
Sędziowie	SSA Lena Jachimowska SSA Tadeusz Szweda
Protokolant	Dawid Krasowski

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2018 r. w Katowicach

sprawy z odwołania B. G. (1) (B. G. (1))

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

z dnia 20 sierpnia 2018 r. sygn. akt XI U 1316/18

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz ubezpieczonego B. G. (1) kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/SSA L.Jachimowska /-/SSA M.Procek /-/SSA T.Szweda

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2063/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2018r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach zmienił decyzję organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 8 czerwca 2018r. i przyznał ubezpieczonemu B. G. (1) prawo do emerytury w obniżonym wieku, poczynając od dnia 1 marca 2018r.

Sąd Okręgowy ustalił, iż ubezpieczony B. G. (1) urodził się (...) i nie należy do żadnego otwartego funduszu emerytalnego. W dniu 21 marca 2018r. złożył wniosek o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Następnie decyzją z 10 kwietnia 2018r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do wnioskowanego świadczenia, gdyż uznał, że ubezpieczony nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy przed 1 stycznia 1999r., a jedynie 13 lat, 2 miesiące i 8 dni pracy tego rodzaju. Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił wówczas zatrudnienie ubezpieczonego w (...) S.A. w B. (następcy prawnego (...) S.A. w M.) od 1 lipca 1985r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych, konserwatora dróg i maszynisty zespołu maszyn do produkcji mas bitumicznych. Do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu okresu jego pracy w powyższej Spółce od 12 maja 1980r. do 31 grudnia 1981r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Nadto organ rentowy z okresu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych wyłączył okresy jego niezdolności do pracy,

za które ubezpieczony otrzymał zasiłek chorobowy od 20 lipca 1992r. do 27 lipca 1992r.,

od 10 stycznia 1994r. do 23 stycznia 1994r., od 4 października 1995r. do 7 października 1995r., od 14 marca 1996r. do 23 marca 1996r., od 15 czerwca 1996r. do 14 lipca 1996r.,

od 29 stycznia 1997r. do 14 lutego 1997r. oraz od 16 lutego 1998r. do 8 marca 1998r.,

tj. łącznie 3 miesiące i 24 dni.

W dniu 23 kwietnia 2018r. ubezpieczony ponownie wniósł o ustalenie prawa

do emerytury na podstawie przedłożonego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, obejmującego okres jego zatrudnienia od 12 maja 1980r. do 31 grudnia 1981r., zaś organ rentowy - decyzją z 27 kwietnia 2018r. - uchylił treść decyzji z 10 kwietnia 2018r.

i po raz kolejny odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury, argumentując,

że ubezpieczony wykazał jedynie 13 lat, 2 miesiące i 8 dni pracy w warunkach szczególnych, gdyż przedłożone świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach,

obejmujące okres zatrudnienia od 12 maja 1980r. do 31 grudnia 1981r. nie zawiera określenia charakteru pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji zgodnej z treścią zarządzenia resortowego.

W dniu 21 maja 2018r. ubezpieczony, przedkładając korektę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach obejmującego okres jego zatrudnienia

od 12 maja 1980r. do 31 grudnia 1981r., raz jeszcze wniósł o ustalenie prawa do emerytury

w obniżonym wieku.

Po rozpoznaniu tego wniosku, organ rentowy zaskarżoną decyzją z 8 czerwca 2018r. odmówił ubezpieczonemu prawa do wnioskowanego świadczenia emerytalnego. W ogólnym stażu pracy organ rentowy uwzględnił 26 lat, 3 miesiące i 22 dni okresów składkowych

i nieskładkowych ubezpieczonego, przebytych przed 1 stycznia 1999r. Do pracy w warunkach szczególnych uwzględnił zaś ubezpieczonemu 14 lat, 9 miesięcy i 28 dni z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. w B. (następcy prawnego (...) S.A. w M.) od 12 maja 1980r. do 31 grudnia 1981r. oraz od 1 lipca 1985r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, mechanika napraw pojazdów samochodowych, konserwatora dróg oraz maszynisty zespołu maszyn do produkcji mas bitumicznych. Organ rentowy z okresu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych ponownie wyłączył okresy niezdolności do pracy, za które ubezpieczony otrzymał zasiłek chorobowy: od 20 lipca 1992r. do 27 lipca 1992r., od 10 stycznia 1994r.

od 23 stycznia 1994r., od 4 października 1995r. do 07 października 1995r., od 14 marca 1996r. do 23 marca 1996r., od 15 czerwca 1996r. do 14 lipca 1996r., od 29 stycznia 1997r.

do 14 lutego 1997r. oraz od 16 lutego 1998r. do 8 marca 1998r., czyli łącznie 3 miesiące i 24 dni.

Jak wskazał Sąd Okręgowy, okresy zatrudnienia ubezpieczonego, wymiar czasu pracy i zajmowane stanowiska oraz charakter wykonywanej pracy nie budziły wątpliwości i wynikały wprost z dokumentów złożonych przez B. G. (1) do akt organu rentowego. Dotyczyło to zarówno okresów składkowych i nieskładkowych, jak też okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W ocenie tegoż Sądu, spór w niniejszej sprawie dotyczył tego czy ubezpieczony spełnił - opisany w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2018r., poz. 1270 - dalej jako ustawa emerytalna) - warunek do uzyskania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na pracę w szczególnych warunkach, czyli czy do 1 stycznia 1999r. legitymował się co najmniej 15-letnim letnim stażem pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Tak więc Sąd Okręgowy przywołał - warunkujące prawo do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych - przepisy art. 32 i art. 184 ustawy emerytalnej oraz § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 z późn. zm.) wskazując, iż od 1 lipca 2004r. do art. 32 ustawy emerytalnej dodano ust. 1a, który stanowi, że przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Sąd ten przypomniał zatem, że bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. wykazał 26 lat, 3 miesiące i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w dniu (...) osiągnął 60 lat życia i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Sporne pomiędzy stronami pozostawało jedynie udowodnienie przez niego wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999r., gdyż z tego stażu pracy organ rentowy wyłączył okresy niezdolności do pracy, za które ubezpieczony otrzymał po 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie chorobowe lub zasiłek chorobowy, tj. łącznie 3 miesiące i 24 dni.

Zdaniem Sądu Okręgowego, brak jest podstaw do wyłączenia z okresu pracy ubezpieczonego, realizowanej bezsprzecznie w warunkach szczególnych, okresów pobierania przez niego zasiłków chorobowych. Takie wyłączenie nie znajduje uzasadnienia prawnego, gdyż wprowadzając do art. 32 ust. 1 a ustawy emerytalnej zmianę pojęcia „zatrudnienia

w szczególnych warunkach”, ustawodawca nie uchwalił przepisów międzyczasowych, w związku z czym, zakres stosowania art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej był przedmiotem skargi konstytucyjnej, opartej na zarzucie jego niezgodności z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji. Wyrokiem z 10 lipca 2008r. (sygn. K. 33/06) Trybunał Konstytucyjny uznał

za właściwą dla oceny konstytucyjności omawianego przepisu chwilę powstania prawa podmiotowego, w tym wypadku prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, oddalając zarzut, że zmiana warunków emerytalnych prowadzi do naruszenia praw nabytych. Wskazał, że oceniana zmiana może mieć zastosowanie wyłącznie na przyszłość. Tym samym, rozstrzygnięcie to należy stosować do stosunków powstałych po dniu 1 lipca 2004r. Natomiast w stosunku do pracowników, którzy nabyli prawo

do emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych w okresie przed dniem 1 lipca 2004r., należy uwzględnić aspekt ochrony istniejących w dniu 1 lipca 2004r. praw tymczasowych, zagwarantowanych w powołanym przepisie i prowadzących do nabycia przez nich prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy powołał się również na orzecznictwo Sądu Najwyższego, wskazując, że art. 184 ustawy emerytalnej jest samoistną podstawą prawa do emerytury w oderwaniu od chwili osiągnięcia wieku emerytalnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007r., II UZP 14/06). Podniósł przy tym, iż ubezpieczeni, do których ma zastosowanie art. 184 ustawy emerytalnej, mogą realizować prawo do emerytury na „starych” zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego, nawet, jeżeli ten wiek osiągną po 31 grudnia 2007r. Oznacza to, że w art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej ustawodawca wprowadził istotną zmianę w dotychczasowym stanie prawnym, w którym nie było możliwe w drodze wykładni ustalenie zasady pomijania w okresie ubezpieczenia okresów niezdolności do pracy z powodu choroby oraz że art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej nie ma zastosowania do oceny nabycia prawa do emerytury przed dniem 1 lipca 2004r.

Zatem - według Sądu Okręgowego - do uwzględnionych przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji 14 lat, 9 miesięcy i 28 dni pracy wykonywanej w warunkach szczególnych doliczyć należy 3 miesiące i 24 dni, za które ubezpieczony po dniu 14 listopada 1991r. otrzymał wynagrodzenie chorobowe lub zasiłek chorobowy, a to pozwoli ubezpieczonemu na wykazanie, iż do dnia 1 stycznia 1999r. posiadał 15 lat, 1 miesiąc i 22 dni pracy uprawniającej do nabycia emerytury w obniżonym wieku, o której mowa w art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

W apelacji od zaprezentowanego rozstrzygnięcia organ rentowy zarzucił Sądowi pierwszej instancji naruszenie - przez błędne zastosowanie - przepisów:

- art. 184 ustawy emerytalnej w związku z § 4 cyt. rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez przyjęcie, że odwołujący spełnia warunek 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych podczas gdy po odliczeniu okresu pobierania zasiłku chorobowego, okresu tego nie spełnia;

- art. 32 ustawy emerytalnej, w szczególności ust. 1a, poprzez zaliczenie odwołującemu okresów zasiłków chorobowych do pracy w szczególnych warunkach, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Powołując się na przedstawione zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Ubezpieczony wniósł o oddalenie apelacji oraz o zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Przyjmując ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji jako własne uznał, że apelacja jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. Również dokonana subsumcja ustaleń faktycznych do mających zastosowanie przepisów prawa materialnego nie budzi zastrzeżeń Sądu Apelacyjnego.

Otóż bowiem Sąd drugiej instancji w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego zaprezentowane w motywach zaskarżonego wyroku, podnosząc jedynie w uzupełnieniu przytoczonej argumentacji, iż w judykaturze i nauce prawa rzeczywiście utrwalił się przekonujący pogląd, że wykazanie na dzień 1 stycznia 1999r. - określonego w art. 184 ustawy emerytalnej - okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy obowiązujących po dniu 1 lipca 2004r.

(por. wyroki Sądu Najwyższego: z 23 kwietnia 2010r., II UK 313/09; z 13 lipca 2011r., I UK 12/11; z 18 lipca 2007r., I UK 62/07 oraz z dnia 7 października 2014r., I UK 51/14, a także Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń społecznych. Emerytury pomostowe. Komentarz pod red. B. Gudowskiej i K. Ślęzaka, C.H.Beck, W - wa 2013, str. 323 - 3240). W tym stanie rzeczy, skoro niezasadnym jest twierdzenie organu rentowego, że ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem należy mu odliczyć z wykazanego okresu pracy w warunkach szczególnych okresy pobierania wynagrodzenia (art. 92 k.p.) oraz pobierania zasiłków chorobowych, zasadnie przyjął Sąd pierwszej instancji, że ubezpieczony w dacie złożenia wniosku spełnił wszystkie przesłanki warunkujące uzyskanie prawa do emerytury.

Konkludując, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację, zaś o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzekł na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., przy zastosowaniu § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie

(Dz. U. z 2015r., poz. 1800).

/-/SSA L.Jachimowska /-/SSA M.Procek /-/SSA T.Szweda

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR